

Områdesvisa yttranden

Mellerud

M1, Ränsliden

Länsstyrelsen anser att bevarandeintressena kanske bör överväga i de östra delarna av området. Information om höga naturvärden finns som inte är med i områdesbeskrivningen.

Dalslands Turist AB menar att det är viktigt att området ändras till restriktionsområde p.g.a. närhet till stort opåverkat område samt närhet till Dalslands kanal.

Fem markägare och boende i Ränsliden efterlyser en konsekvensanalys då ändringarna av väg 2218 kan bli betydande för transporter av vindkraftverk samt att det blir stora förändringar i den starkt kuperade terrängen vid platsen för vindkraftverk.

Kommentar:

Vindkraftverk i området kommer att ses från Högsbyn med hållristningar, norr om Råvarpen. Det relativt stora avståndet om 5 km mellan Högsbyn och M1 gör att påverkan på landskapsbilden i Högsbyn och andra viktiga utsiktspunkter är liten. Tidigare hade Bengtsfors angett lämpliga områden B2 och B4 som skulle ha synts från Högsbyn. Dessa områden har i deras förslag till plan nu utgått.

Fotomontage som visar en vindkraftpark inom B4 i Bengtsfors och längre bort, till vänster i bilden syns en vindkraftpark inom M1. (Bengtsfors kommun tog bort område B4 till utställning nr 2.)

Området har avgränsats i öster så att det inte berör riksintressen utan enbart "stora opåverkade områden". Vägdragningar vid etablering påverkar alltid i viss mån landskapet. Någon större negativ inverkan på väg 2218 behöver det inte bli. Förstärkningsarbeten på väg 2218 är troligen nödvändiga oavsett om vindkraftverk transporteras in från norr eller från söder, men kan också vara positivt.

Området ligger som närmast på 750-800 m avstånd från väg 2218. Vindkraftverk kommer inte att synas markant från vägen, men det bör åskådliggöras med fotomontage. Området kan ev. vidgas åt väster eller norr.

Området är 2,2 km² och minskas det blir det inte aktuellt för vindkraftpark utan endast för mindre grupp.

Konsekvensanalyser kommer att krävas av exploatör vid ansökan/anmälan.

Inför antagande revideras planen enligt följande:

Det har visats genom fotomontage att vindkraftverk i området inte har någon väsentlig inverkan på landskapsbilden. Synligheten från Högsbyn är liten. En mindre park eller grupp kan byggas i M1 Ränsliden.

M2, Dalboslätten

Dalslands miljönämnd anger att slätten behöver analyseras planmässigt. Eventuellt behöver gränsen mot riksintresse för friluftsliv i öster utmed Vänerkusten ändras så att den följer riksintressets gräns.

Kommunstyrelsen i Vänersborg anser att slätten bara bör ha mindre grupper (3-4 verk), men detta motiveras inte. Vänersborgs kommun önskar få alla vindkraftverk inom 1 km från kommungränsen på remiss. Vänersborgs kommun önskar att komplettera sitt yttrande då deras egen vindkraftsplan blivit oklar genom Försvarsmaktens nuvarande ställningstagande.

Försvarsmakten anser att området är olämpligt ur flygsäkerhetsskäl, och har 2010-10-04, i ett beslut om Försvarsmaktens hantering av inkommande remisser, förtydligat sitt ställningstagande. Detta innebär bl.a. att hela Dalboslätten betraktas som ett s.k. stoppområde av Försvarsmakten. Se bild på sid 8 i "Utställningsutlåtande" (generell del).

Trafikverket anger att järnvägen i området har radiolänk och att samråd med Trafikverket behövs inför varje etablering av vindkraftverk.

Socialdemokratiska partiet i Mellerud anger att området redan börjar få omfattande etablering av vindkraftverk. En övergripande planering behövs för Dalboslätten. Ett "moratorium" för vidare utbyggnad föreslås.

Naturskyddsföreningarna i Dalsland vill att en särskild vindbruksplan för Dalboslätten tas fram med riktlinjer och en samlad bedömning av vindkraftverk inom ett område. Tills vidare bör ingen ny etablering av vindkraftverk tillåtas innan en sådan planering gjorts. Hela Dalboslätten bör betraktas som en vindkraftpark och tillståndsprövas enligt MB.

Boende efterlyser en helhetssyn på Dalboslätten.

Boende anger att landskapsbildens påverkan av vindkraftverk bör bedömas för hela Dalboslätten och att fåglar som tranor och svanar minskat nära befintliga vindkraftverk. Alla vindkraftverk bör markeras med en cirkel med 2 km radie som påverkansområde.

Kommentar:

När ytterligare verk byggs blir det efterhand allt svårare att hitta lämpliga placeringar för nya vindkraftverk på Dalboslätten. En grov bedömning är att det kanske går att få in ytterligare högst ett tiotal vindkraftverk till på Dalboslätten, utöver de bygglov som är beviljade.

Eftersom utbyggnaden sker successivt finns en risk att också påverkan på omgivningen ökar utan överblick av helheten. Det kan bli för många verk i ett delområde. Problem som kan uppstå är bl.a. att flera mindre grupper upplevs höra ihop och bilda en större grupp. Mellanrummet mellan verk eller mellan grupper av verk är viktig för hur vi upplever eller tolkar landskapsbilden. Enskilda boendemiljöer kan upplevas som visuellt inringade av vindkraftverk. Bullereffekten kan förstärkas. Det är svårt men nödvändigt att bedöma den sammantagna effekten.

Det är en god tanke bakom förslaget att göra en fördjupad studie av Dalboslätten. Ambitionen med en sådan studie skulle vara att peka ut områden där det kan anläggas ytterligare verk. Förslaget kan dock inte ge det önskade resultatet. Den stora mängden spridd bebyggelse på Dalboslätten gör att en sådan studie behöver vara mycket detaljerad för att fungera som vägledning vid beslut. Studien skulle kräva stor arbetsinsats, ta väsentlig tid och var dyr. Med tanke på det mindre antal verk som troligen blir aktuella samt risken att Forsvarsmaktens intresse sätter stopp för flera av ansökningarna gör denna metod inadekvat.

Ett "moratorium", att verkställighet fördröjs under tiden en noggrannare studie görs, saknar laglig grund såvida inte nytt planarbete initieras. En sökande har rätt att få sitt ärende handlagt och få någon form av beslut inom rimlig tid. Nya PBL ställer större krav på detta än den tidigare. Krav kan däremot ställas på exploatörer att dessa lämnar ett mera utförligt beslutsunderlag.

Det saknas också laglig grund att definiera Dalboslätten som en enda stor vindkraftpark där alla verk skulle få tillståndsplikt (tillståndsplikt gäller 7 eller fler VK över 120 m, som står tillsammans, eller 2 eller fler vindkraftverk som står tillsammans med över 150m totalhöjd). Det är för övrigt samma bedömningar som behöver göras oavsett om det kräver tillstånd enligt miljöbalken eller om det "bara" krävs bygglov och anmälan enligt miljöbalken. Det är bara Miljönämnden eller eventuellt Byggnadsnämnden som kan besluta om verken utgör en park eller inte.

Istället föreslås att planförslaget kompletteras med specifika riktlinjer för Dalboslätten. Syftet är att tydliggöra hur kommunen önskar att en fortsatt utbyggnad ser ut, hur de sammantagna effekterna ska beskrivas i ansökningarna och vilka negativa effekter som inte är acceptabla. Dessa bedömningar görs redan idag, men genom att ange dem i riktlinjer blir förutsättningarna tydligare för alla parter. För exploatören, allmänheten och för de som handlägger ansökan.

I enlighet med PBL 2 kap ska mark användas på ett sätt som innebär god hushållning. Det innebär att i första hand ska redan ianspråktagna områden utnyttjas. Det kan t.ex. vara områden där det redan finns verk eller områden som redan är bullerstörda utmed E45 eller järnvägen. Det är viktigt att bevara större sammanhängande områden som har en orörd karaktär.

Det är inte bara effekterna av det sökta verket som ska beskrivas i konsekvensbeskrivningen. Exploatören måste också visa hur den sammantagna effekten blir av det sökta verket tillsammans med befintliga verk. Verk, eller grupper av verk, som till någon del ligger inom två km från det sökta verket, ska tas med i beräkningar och beskrivas. Det åligger även exploatören att visa hur resursen vindenergi tas tillvara på bästa sätt så att olika vindkraftverk inte stör varandra.

För att upprätthålla goda boendemiljöer på Dalboslätten är det viktigt att inga bostäder blir inringade av vindkraftverk. Varje bostad bör ha fri utblick, dvs slippa se närliggande vindkraftverk, i minst ett väderstreck (vilket kan översättas till en 90 grader stor sektor). I en sådan bedömning är det lämpligt att ta med vindkraftverk inom en radie på 3 km. På längre avstånd ger de inte längre ett sådant intryck.

Det är i dagsläget omöjligt att bedöma Försvarmaktens intressen och hur de kommer att påverka möjligheten att uppföra ytterligare vindkraftverk. Regeringen har initierat en utredning om hur försvarets intressen och vindkraftens intressen ska kunna samordnas. Denna utredning ska lämna sitt svar till regeringen den 30 november 2011. Det finns en risk att det tar ännu längre tid innan frågan är avgjord. Det kan bli ett totalstopp för nya vindkraftverk på Dalbosläppen och i värsta fall kräver Försvarmakten att en del befintliga verk monteras ner. Ett annat utfall är att det blir möjligt att uppföra nya verk i vissa lägen efter prövning i varje enskilt fall. Vi kan inte vänta på regeringens besked när det gäller Försvarmaktens intressen, utan vindbruksplanen måste fungera i båda situationerna. Områdesbeskrivningen för Dalbosläppen behöver därför kompletteras med en passus om att kommande beslut om försvarets krav på hinderfritt flygområde kan innebära att möjligheten att få tillstånd till nya verk blir begränsade.

Försvarmakten har 2011-05-27 specificerat sina behov och krav. Denna specificering öppnar möjligheter för att betrakta Melleruds del av Dalbosläppen som ett s.k. "analysområde" där viss förtätning och mindre grupper av verk kan vara möjliga för Försvarmakten att acceptera.

Områdesgränsen för Dalbosläppen mot Vänerkusten är anpassad efter den markanvändning, i huvudsak åkerbruk, som finns idag. Till stor del följer gränsen väg 2171 (Järn-Bön-Jakobsbyn i nordost och vägarna 2158 och 2159 (Bodane –Torp – Kvantenburg – Kleven) i sydost.

Inför antagande revideras planen enligt följande:

Dalbosläppen kvarstår som lämpligt område men kompletteras med särskilda riktlinjer, enligt nedan:

- ❖ Verk ska i första hand placeras i områden som redan är påverkade genom t.ex. E45, järnvägen
- ❖ I beskrivningen av miljöeffekterna ska verk eller grupper av verk som till någon del ligger inom två km från sökt verk tas med, och det är de sammantagna konsekvenserna som ska beskrivas.
- ❖ Verk får inte placeras så att det uppstår några inringningseffekter för bostäder som ligger inom tre km från sökt verk. Med inringningseffekt menas att det inte finns en minst 90 grader stor sektor som är fri från vindkraftverk inom en radie av tre km från en bostad.

Försvarmaktens "stoppområde" för Såtenäs flottiljflygplats redovisas i planen.

Områdesbeskrivningen kompletteras med en passus om att kommande beslut om avvägningen mellan vindkraftens intressen och Försvarmaktens krav på hinderfritt flygområde kan innebära att möjligheten att få tillstånd till nya verk kan bli begränsad.

M3, Granan

Länsstyrelsen anser att bevarandeintressena som riksintresse inte blivit tillgodosedda på Kroppefjäll och är negativ till området Granan.

Dalslands miljönämnd är av samma uppfattning. "Områdets unika värden för friluftsliv och naturvård" bör istället värnas.

Fyrstads flygplats anger att området ligger inom flygplatsens terminalområde med buffertzonen. Vindkraftverk upp till 300 möh är möjliga vilket bör anges i planen. Hinderytor har setts över och ändrats under 2010.

Socialdemokratiska partiet i Mellerud vill inte ha vindkraftsetableringar på Kroppefjäll och vill ta bort Granan.

Dalslands Turist AB menar att området inte bör ingå som ett prioriterat område för vindkraftparker då det har stor utvecklingspotential för turism (vandringsleder, ridning, cykling etc.)

Kommentar:

Området tillkom efter politiskt beslut trots att flera andra värden sannolikt skadas av en etablering då en vindkraftpark värderats högt och ansetts kunna kombineras med bevarande av andra intressen. Denna ståndpunkt har omprövats av Kommunstyrelsen i Melleruds kommun och förslaget är nu att området utgår som "lämpligt" område och istället betecknas som "olämpligt" område.

300 möh som höjdbegränsningen tidigare varit kunde inverka på placering och utformningen av vindkraft. Flygplatserna har gjort omprövning av hinderytorna. Det har lett till en höjning av vissa hinderytor till 250 m över markytan och det gör att inverkan av civilflygets hinderytor har minskat.

Inför antagande revideras planen enligt följande:

Områdets klassning ändras till "olämpligt" område.